

**Mielenterveys- ja
päihdepalveluiden uudistus
Henkilöstökyselyn
yhteenveto**

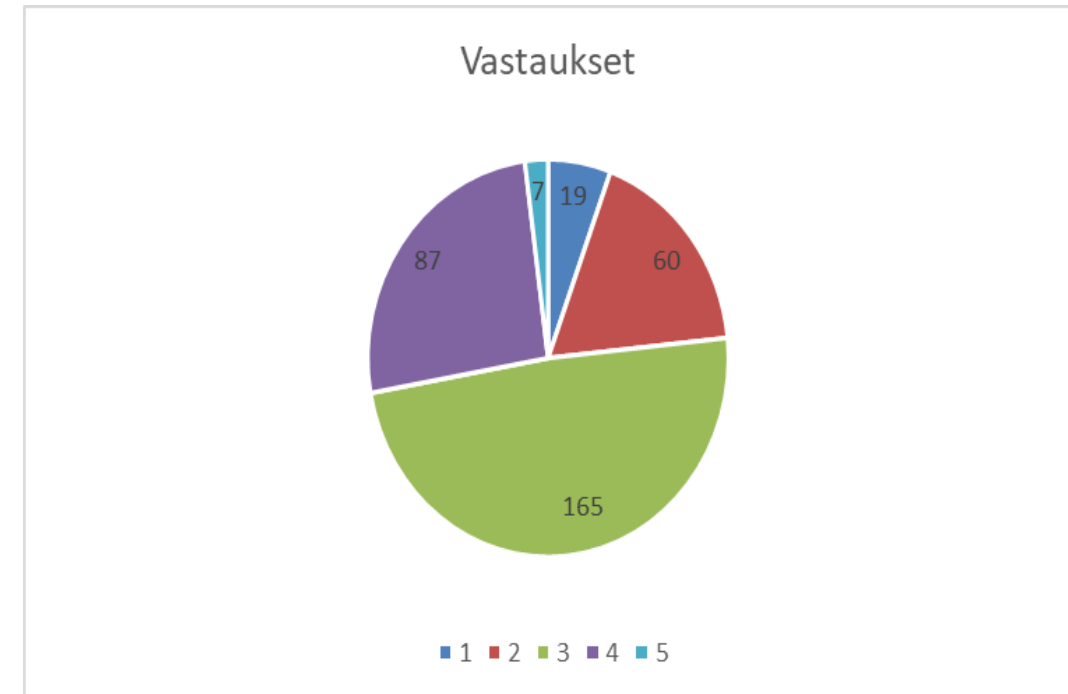

Henkilöstökyselyn tunnusluvut

- Henkilöstökysely oli avoinna aikavälillä 20.1.-15.2.2026.
- Kysely toteutettiin HowSpace-alustan kautta.
- Kyselyyn vastasi 590 henkilöä. Keskimäärin kyselyssä käytiin kaksi kertaa per käyttäjä.
- Mediaaniaika kyselyalustalla käytettyyn aikaan oli 24 min.
- Lausuntojen käsittelyssä on hyödynnetty HowSpace-alustan sisällä olevaa tekoäly-työkalua.

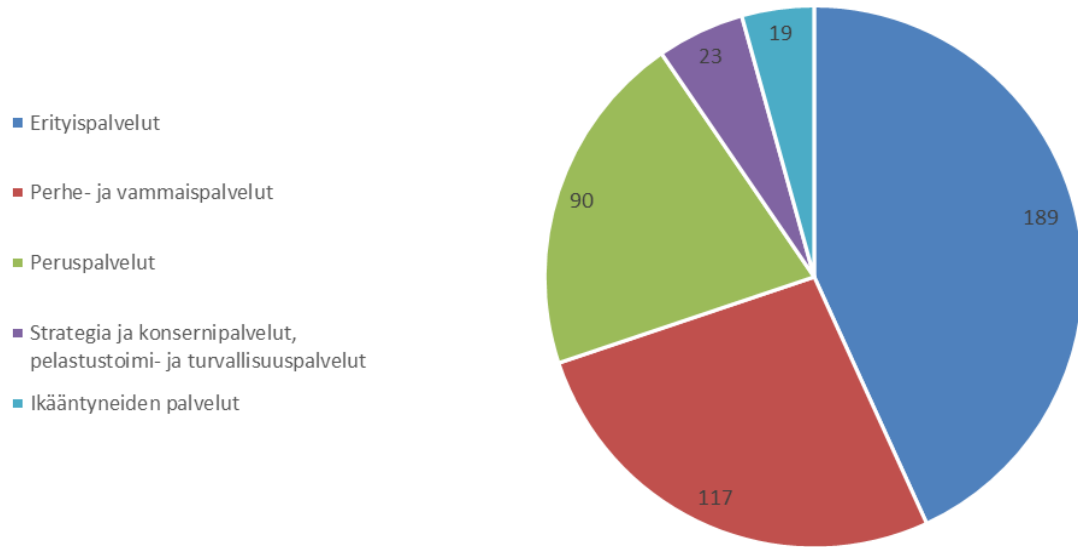

Kuinka hyvin uudistusehdotus mielestäsi vastaa sille asetettuja tavoitteita? 338 vastausta

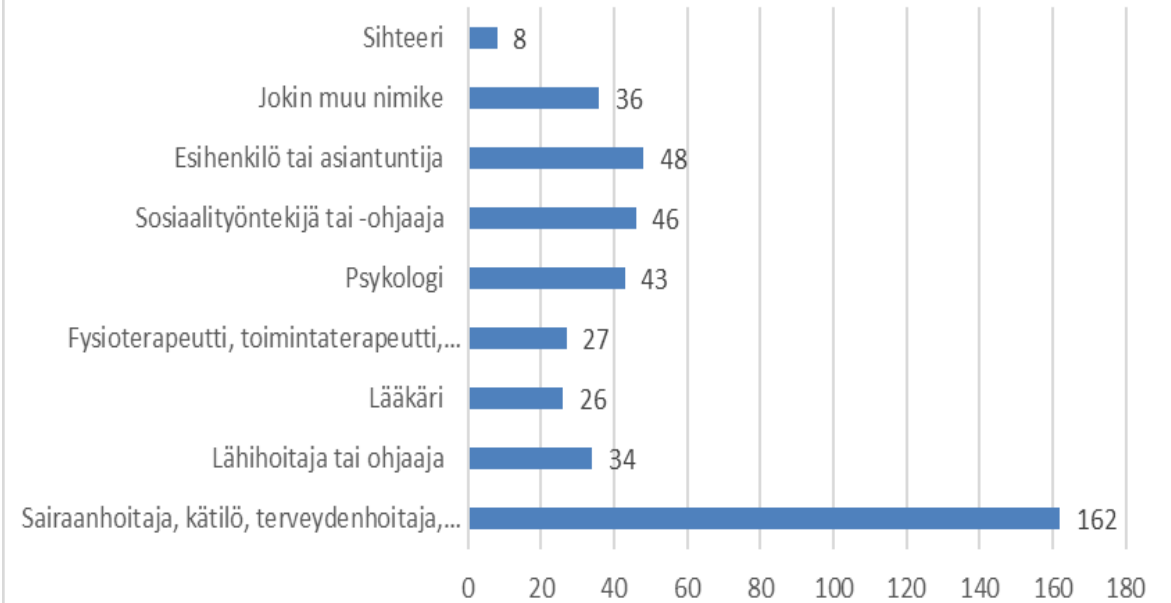

Henkilöstökyselyn taustamuuttujat

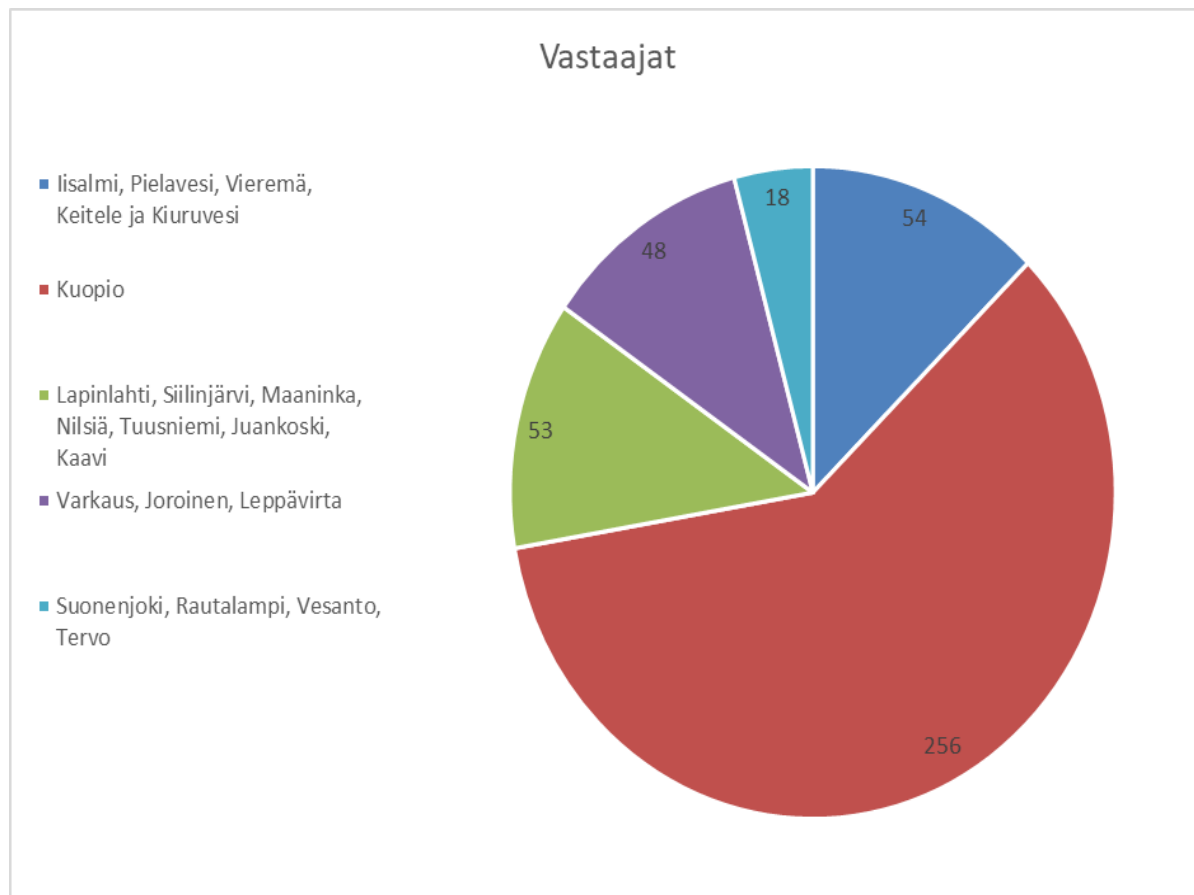
Missä työskentelet

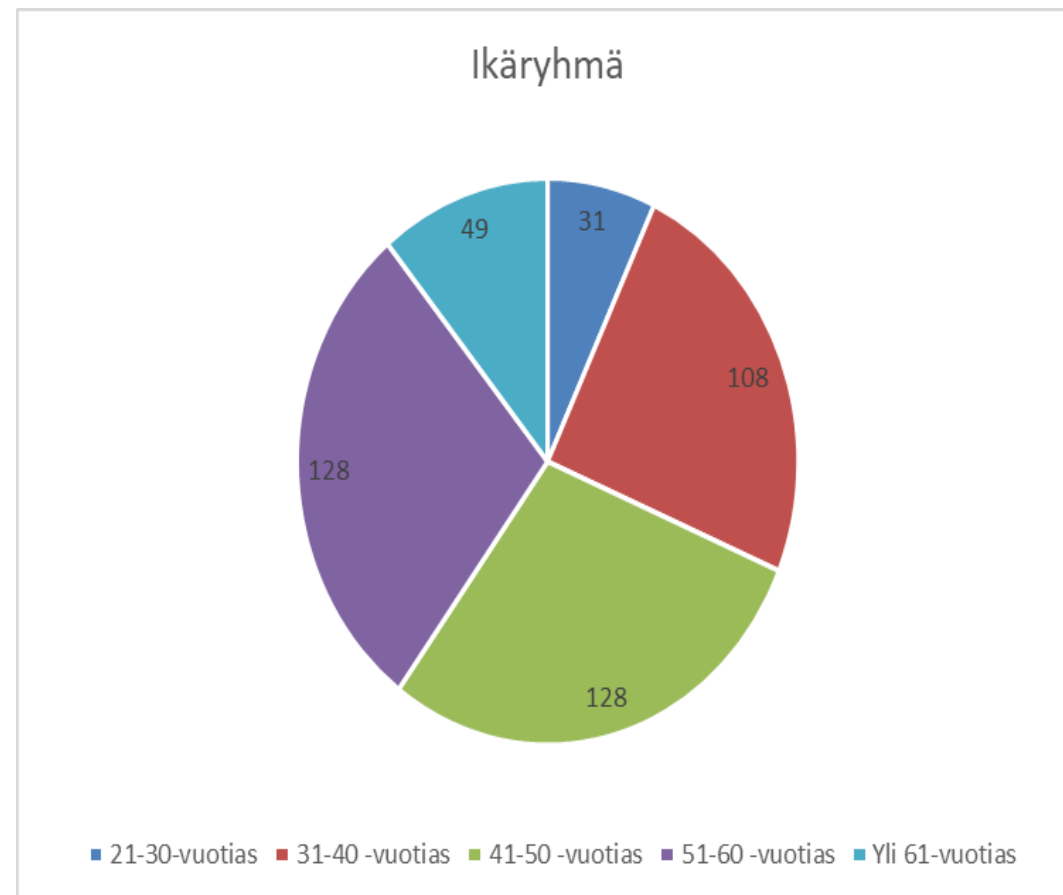
Mikä on ammattiryhmäsi

Millä paikkakunnalla työskentelet?

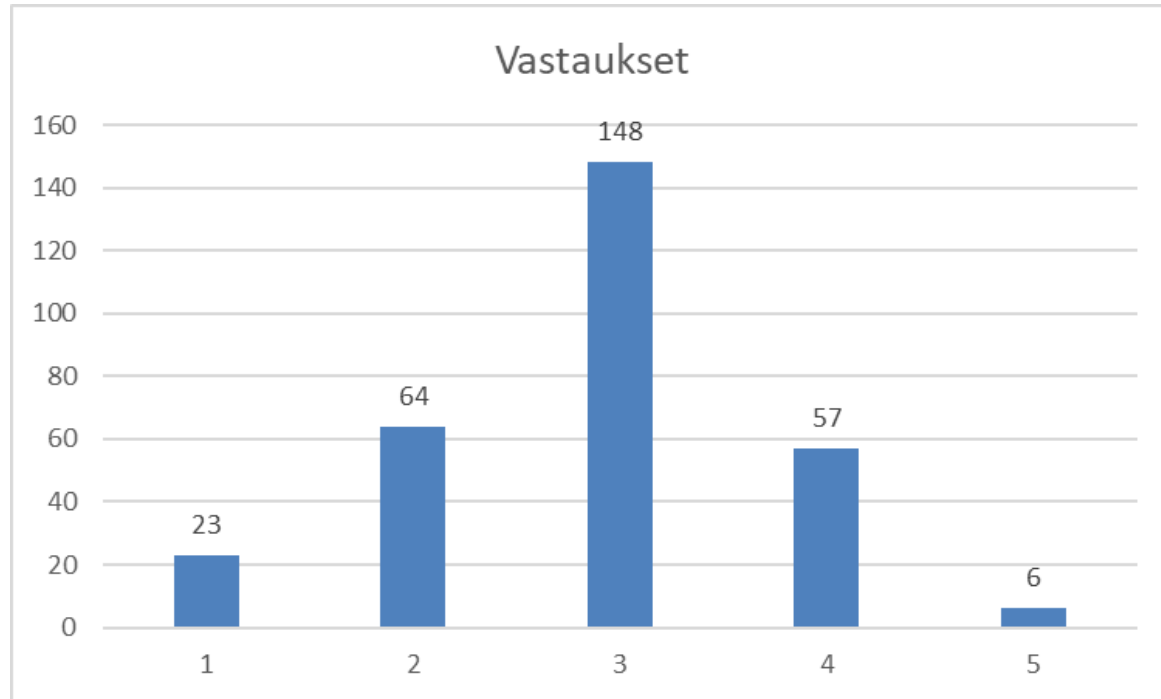
Minkä ikäinen olet?

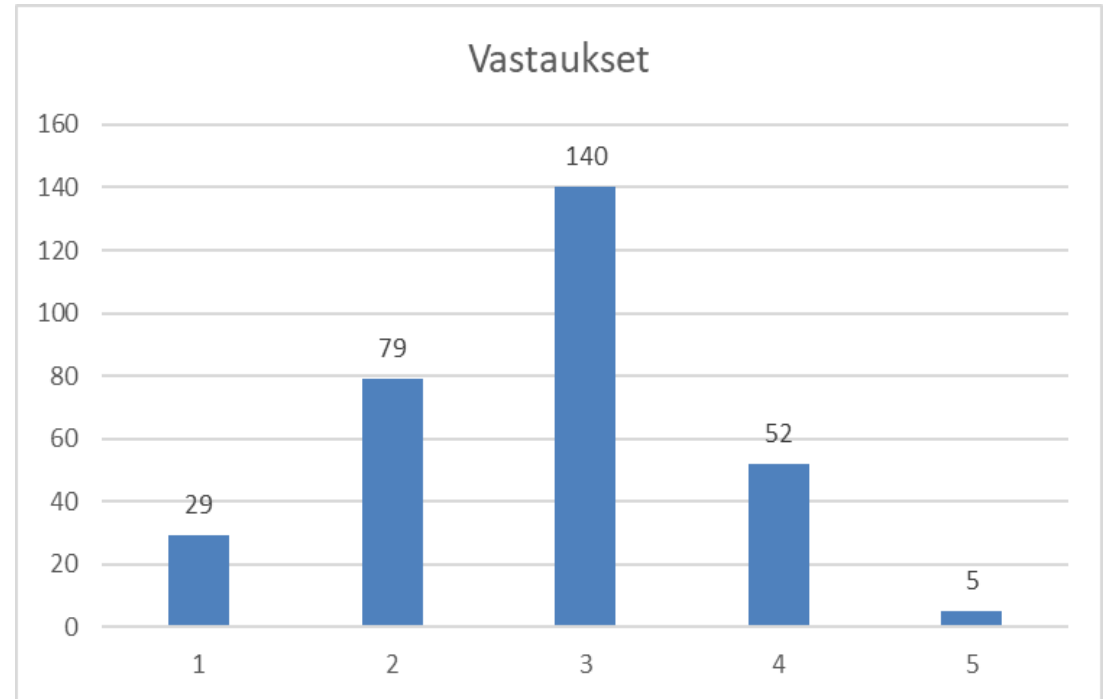
Henkilöstökyselyn yhteenveto

- **Vahvuudet ja huolet uudistuksessa.** Vastauksissa korostui peruspalveluiden vahvistaminen ja resurssien tasaisempi jakautuminen, minkä koettiin parantavan hoitoon pääsyä ja vähentävän erityispalveluiden tarvetta. Yhteistyön helpottuminen ja palveluiden integrointi eri tasoilla olivat keskeisiä vahvuuksia, jotka mahdollistavat asiakaslähtöisemmän ja tehokkaamman hoidon. **Huolet uudistuksessa.** Keskustelussa nousi vahvasti esillä huoli palveluiden saatavuudesta, henkilöstön riittävyydestä ja osaamisesta, sekä siitä, miten uudistus vaikuttaa eri asiakasryhmiin, erityisesti nuoriin ja heikommassa asemassa oleviin. On tärkeää, että uudistuksessa varmistetaan, että palvelut pysyvät laadukkaina ja saavutettavina kaikille.
- **Peruspalveluiden vahvistaminen (lapset ja nuoret), neurokehitykselliset häiriöt ja päihdepalvelut.** Peruspalveluiden vahvistamisen koettiin nopeuttavan hoitoon pääsyä, tehostavan ennaltaehkäisyä ja vähentävän erikoissairaanhoidon tarvetta. Varhainen puuttuminen parantaa hyvinvointia ja pienentää kustannuksia, mutta onnistuminen edellyttää riittäviä resursseja ja henkilöstön osaamista. Ilman niitä hoidon laatu ja esimerkiksi vaikeammin oireilevien tuki voivat vaarantua. **Neurokehitykselliset häiriöt ja päihdepalvelut.** Perheille tarvitaan arjen ohjausta, vertaistukea sekä jalkautuvaa tukea kotiin ja kouluun. Lapsille ja nuorille tulee tarjota helposti saavutettavia, matalan kynnyksen palveluita neurokehityksellisten häiriöiden tutkimiseen ja tukeen. Palvelupolun tulee olla selkeä, tieto koottuna yhteen paikkaan ja tutkimukset tehtynä ennen diagnoosia. Päihdepalveluissa korostuvat ennaltaehkäisy, perheiden tukeminen, jalkautuvat ja nopeasti saatavat palvelut sekä moniammatillinen yhteistyö. Myös digipalveluja tulee hyödyntää osana hoitoa.
- **Organisointimalli ja toimeenpano.** Organisointimallissa on tärkeää yhdistää mielenterveys- ja päihdepalvelut, mutta säilyttää erityisosaaminen ja selkeät hoitopolut ikäryhmittäin. Moniammatillinen työ ja yhteinen johtaminen vähentävät pompottelua ja vahvistavat hoidon jatkuvuutta. Toimeenpanossa painotettiin nopeaa hoitoon pääsyä, saavutettavuutta, henkilöstön osallistamista ja riittäviä resursseja, jotta palvelut voivat toimia yhdenvertaisesti ja asiakaslähtöisesti.
- **Aikuisten perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhdistämistä** pidettiin monin osin hyödyllisenä, koska se voi vähentää asiakkaiden pompottelua ja sujuvoittaa palveluja. Kuitenkin huolena esitettiin eriarvoisuuden kasvu, hallinnollinen kuormitus ja riski siitä, että hoidon porrastus ja erikoisosaaminen heikkenevät. Muutoksessa korostuu työntekijöiden kuulemisen merkitys. **Aikuisten päihdepalveluissa** odotettiin muutoksen parantavan hoitoon pääsyä, yhdenvertaisuutta ja ennaltaehkäisevää työtä. Samalla on kuitenkin huoli osaamisvajeesta ja resurssien riittävyydestä, jotka voivat heikentää palveluiden laatua. **Liikkuvien ja kotiin vietävien palveluiden** nähdään tukevan hoitoon sitoutumista ja parantavan saavutettavuutta. On tärkeää varmistaa riittävät resurssit, henkilöstön osaaminen, turvallisuus ja palveluiden asiakaslähtöisyys – sekä arvioida vaikutuksia systemaattisesti.
- **Toimeenpanovaiheessa** painottuvat asiakkaiden ja henkilöstön osallistaminen, hyvien käytäntöjen hyödyntäminen, henkilöstöresurssien turvaaminen ja selkeät hoitopolut. Lisäksi avoin tiedottaminen ja sujuva yhteistyö eri ammattiryhmien välillä ovat keskeisiä onnistuneelle uudistukselle.

**Kuinka hyvin aikuisten uudistusehdotus
mielestäsi vastaa sille asetettuja
tavoitteita? 298 vastausta**

**Kuinka hyvin lasten ja nuorten
uudistusehdotus mielestäsi vastaa sille
asetettuja tavoitteita? 305 vastausta.**

Millaisia vahvuuksia ja mahdollisuuksia mielestäsi mielenterveys- ja päihdepalvelujen uudistukseen liittyy?

"Palveluiden liikkuvuuden lisääminen sekä yhdenmukaistaminen ovat selkeä vahvuus, toivottu järkevä uudistus, ja vastaavasti täysin sokeaa leikkaamista sieltä täältä on hienosti vältetty."

- Keskustelussa korostuivat voimakkaimmin palveluiden välisen yhteistyön helpottuminen, peruspalveluiden vahvistuminen sekä erityispalveluiden keskittäminen. Erityisesti aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden integrointi perusterveydenhuoltoon nähtiin tärkeänä hoitoketjua sujuvoittavana tekijänä hoidon porrastus huomioiden ja peruspalveluita vahvistaen.
- Resurssien tasaisempi jakautuminen hyvinvointialueella ja hoidon porrastuksen selkeyttäminen ovat keskeisiä teemoja. Uudistuksessa on huomioitu myös varhaisen puuttumisen merkitys, mikä voi vähentää erityispalveluiden tarvetta.
- Palveluiden yhtenäistäminen ja matalan kynnyksen palveluiden parantaminen ovat toivottuja muutoksia, jotka voivat parantaa hoitoon pääsyä ja asiakastytyytyväisyyttä. Selviämishoitoasemien perustamista kannatti moni ja liikkuvat palvelut nähtiin mahdollisuutena erityisesti haja-asutusalueilla tai hoidon jatkumona.
- Lasten, nuorten ja aikuisten palveluissa painotetaan perhekeskeistä lähestymistapaa ja ennaltaehkäisyä sekä sukupolvisten ketjujen katkaisua.
- Yhteistyön sujuvoittaminen eri toimijoiden välillä ja asiakaslähtöisyyden lisääminen ovat myös tärkeitä tavoitteita. Kuitenkin huoli resurssien riittävydestä ja käytännön toteutuksesta on läsnä, ja tarvitaan konkreettisia suunnitelmia ja selkeitä käytäntöjä.

Millaisia huolia ja riskejä mielestäsi mielenterveys- ja päihdepalvelujen uudistukseen liittyy?

"Uhkana kuvautuu, jääkö aikuisten suunnitelmassa perusterveydenhuolto todellisuudessa vahvistumatta. Mikäli kaikki työntekijät toteuttavat kaiken tasoisten häiriöiden hoitoa ja tukea tarjotaan konsultaatiolla, miten turvataan, että entistä suurempi osa vaikeampien häiriöiden hoidosta ei kaadu sotekeskuslääkärin vastuulle?"

- Vastauksissa nousi esiin useita huolia ja riskejä mielenterveys- ja päihdepalvelujen uudistukseen liittyen. Palveluiden keskittäminen suurille paikkakunnille, kuten Kuopioon, heikentää palveluiden saatavuutta erityisesti pienemmillä paikkakunnilla, mikä voi johtaa potilaiden hoidon vaikeutumiselle ja jopa hoitoon hakeutumisen vähenemiselle. Aikuisten palveluissa keskusteltiin perustason resurssit eri ammattiryhmien osalta osana hoidon porrastusta. Huolena on myös, että työntekijöiden siirrot alueyksiköihin tapahtuvat ilman heidän kuulemistaan, mikä voi vaikuttaa työhyvinvointiin ja osaamisen säilymiseen. Psykologien johtamisrakenteen, psykiatrian puuttumisen, nuorten päihdepalvelut ja päihdekuntoutuksen mainitsi moni.
- Monet kommentoijat ilmaisivat huolta siitä, että resurssit eivät riitä nykyisten palveluiden ylläpitämiseen ja että henkilöstön osaaminen ei välttämättä riitä kaikkien asiakasryhmien tarpeisiin. Erityisesti nuorten ja lasten palveluiden saatavuus ja laatu herättävät huolta, sillä nykyiset palvelut eivät aina pysty vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Lisäksi on pelko, että ennaltaehkäisevät palvelut jäävät huomiotta, mikä voi johtaa vaikeampien ongelmien kehittymiseen tai että työskentely kääntyy sairauspainotteiseksi.
- Vastauksissa korostettiin myös moniammatillisuuden merkitystä ja huolta siitä, että työntekijöiden erikoisosaaminen voi jäädä hyödyntämättä, jos kaikki hoitavat kaikkia asiakkaita. Tämä voi johtaa siihen, että lievemmat häiriöt jäävät hoitamatta, mikä puolestaan voi pahentaa potilaiden tilaa ja lisätä hoidon kustannuksia.

Lapset ja nuoret

Millaisia vaikutuksia arvioit peruspalveluiden vahvistamisella olevan?

"Toivottavasti avun tarpeesta saadaan kiinni nopeasti, jolloin hoidettavaa on kertynyt vähemmän. Toisaalta on tärkeää tunnistaa varhain myös ne, jotka tarvitsevat järeämpää tukea."

- Peruspalveluiden vahvistamisella on monia myönteisiä vaikutuksia, kuten ennaltaehkäisevän työn tehostuminen, mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisy sekä hoitoon pääsyn helpottuminen. Matalan kynnyksen palvelut mahdollistavat nopeamman avun saamisen, mikä vähentää erikoissairaanhoidon tarvetta ja kustannuksia.
- Varhaisempi puuttuminen ongelmiin voi estää niiden vaikeutumista ja siten vähentää hoidon tarvetta tulevaisuudessa. Resurssien lisääminen peruspalveluihin parantaa hoidon laatua ja asiakasprosessien sujuvuutta. Kuitenkin on tärkeää, että resurssit eivät vain siirry erikoispalveluista peruspalveluihin vaan että niitä lisätään todellisesti. Yksittäisinä mainintoina esitettiin osa-aikaisesti sekä erikoissairaanhoidossa että perustasolla työskentely sekä pohjoisella ja eteläisellä alueella työntekijäresurssin yhdistämistä isompaan tiimiin. Universaalien palveluiden psykologien puuttuminen mainittiin useampaan kertaan eri kysymyksissä.
- Osaamisen vahvistaminen ja moniammatillinen yhteistyö ovat keskeisiä tekijöitä, jotta peruspalvelut voivat vastata asiakkaiden tarpeisiin tehokkaasti. Huoli resurssien riittävydestä ja koulutuksesta on myös esillä, sillä ilman riittävää osaamista peruspalvelut eivät voi toimia tehokkaasti.

Millaisia palveluita tai tukimuotoja hyvinvointialueella tulisi olla lapsille ja nuorille, joilla on neurokehityksellisiä häiriöitä tai heidän läheisilleen?

"Neurokehityksellisiin häiriöihin tarjottava tuki ei aina edellytä psykiatrista tai terapeutista osaamista, vaan tuen muoto voi olla käytännönläheisempi. Myös toiminnallisia tukimuotoja olisi tärkeää olla käytössä omana toimintana"

- Vastauksissa korostui tarve matalan kynnyksen palveluille, jotka ovat helposti saatavilla ja joihin pääsee ilman lähetettä. Palvelupolkujen selkeyttäminen ja tiedon keskittäminen ovat tärkeitä, jotta perheet tietävät, mistä apua voi hakea.
- Varhainen tunnistaminen ja riittävä tutkimus ennen diagnoosia ovat keskeisiä, samoin kuin perheiden tukeminen lääkkeettömiin hoitoihin. Kouluissa tulisi olla riittävästi tukea ja ohjausta ja perheille tulisi tarjota ohjausta arjen tueksi.
- Neuropsykiatrinen valmennus ja jalkautuva tuki ovat tärkeitä, ja palveluiden tulisi olla joustavia ja saatavilla kaikille. Moniammatilliset tiimit ja perhekeskeinen tuki ovat avainasemassa, ja vertaistukiryhmät sekä ryhmätoiminnot ovat hyödyllisiä. Kotiin, päiväkotiin ja kouluihin suuntautuvat palvelut, kuten psykoedukaatio, käytännön ohjaus sekä yleinen tuki, ovat tarpeen.
- Erityisesti nuorille, joilla ei ole läheisiä tukiverkkoja, tarvitaan henkilökohtaista ohjausta. Palveluiden tulee olla pitkäkestoisia ja huomioida perheiden erilaiset tarpeet eri kehitysvaiheissa.
- Tukea tulisi olla saatavilla myös ilman diagnoosia ja palveluiden tulee olla helposti saavutettavissa ja joustavia. Moni ehdotti neurokehityksellisiin haasteisiin keskittynyttä yksikköä tai tiimiä (ns. Nepsy-Talo).

Millaisia päihdepalveluita tulisi olla saatavilla lapsille ja nuorille?

"Palvelupolun oltava mahdollisimman yksinkertainen ja matalalla kynnyksellä. Huomioidaan koko perhe lapsen/nuoren asiakkuudessa."

"Nuoret tarvitsevat myös mahdollisuuden pidempiin hoitosuhteisiin tarveperusteisesti, kuten aikuisetkin."

- Keskustelussa korostuu matalan kynnyksen päihdepalveluiden tärkeys lapsille ja nuorille. Palveluiden tulisi olla helposti saatavilla, ilman lähetettä ja jonottamista ja niiden tulisi sijaita nuorten omissa toimintaympäristöissä, kuten kouluissa ja nuorisotiloissa. Ennaltaehkäisevä työ on keskeistä ja yhteistyö varhaiskasvatuksen, koulujen ja perheiden kanssa on tärkeää. Mainintoja saivat myös tukihenkilö-toiminta, nuorille suunnatut vieroitusyksiköt, oppimisvaikeuksien, käytöshäiriöiden ja neurokehityksellisten häiriöiden huomiointi suhteessa päihteidenkäytön riskiin, päihdehoidon integrointi muihin palveluihin, lastensuojelun ja päihdetyön tiivis yhteistyö sekä peli- ja nettiriippuvuuksien hoito.
- Palveluiden tulisi tarjota oikeaa ja asiallista tietoa ilman tuomitsemista sekä mahdollistaa perheiden ja nuorten osallistuminen hoitoon. Etsivä ja jalkautuva työ ovat tärkeitä, jotta nuoret saadaan tavoitettua ja heille voidaan tarjota tukea ajoissa.
- Varhaisen puuttumisen ja hoitoon ohjauksen tärkeys korostuu, samoin kuin perheiden tukeminen ja koko perheen huomioiminen palveluissa. Keskusteluissa mainittiin myös digitaalisten palveluiden (esim. digihoitopolku yhteydenoton ja keskustelun tukena) ja etäyhteyksien merkitys, jotta nuoret voivat helposti hakeutua palveluihin.
- Erityisesti vaikeasti oireileville nuorille tulisi olla tarjolla kuntoutusta, laitoshoidoa ja vieroitushoitoa. Moniammatillinen yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon välillä on välttämätöntä, jotta nuorten tarpeet voidaan huomioida kokonaisvaltaisesti.

Millainen organisoitumismalli mielestäsi edistäisi esimerkiksi palveluketjujen sujuvuutta, hoidon jatkuvuutta tai henkilöstöresurssin kohdentumista?

"Kannatan enemmän ensimmäistä, jossa erikoissairaanhoidot yhdistyvät, ja perustason palvelut säilyvät perhepalveluissa."

"Yhteisrakenne ja yhteinen palvelualue saattaisi paremmin edistää palveluketjuja, hoitoa ja resurssien käyttöä."

"Tarkastelun arvoinen vaihtoehto olisi tarkastella mahdollisuutta uuteen yhteiseen palvelulinjaan, joka yhdistäisi kaikki somaattiset ja psykiatriset lasten ja nuorten palvelut yhteen palvelulinjaan universaalipalveluista perustason palveluihin ja erikoissairaanhoitoon."

- Vastauksissa esitettiin useita, toisistaan eriäviäkin näkemyksiä organisoitumismalleista, jotka voisivat parantaa palveluketjujen sujuvuutta, hoidon jatkuvuutta ja henkilöstöresurssien kohdentumista. Monet vastaajat kannattivat mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhdistämistä samaan yksikköön, jotta hoito olisi kokonaisvaltaisempaa ja asiakkaita ei pompottelisi eri palveluiden välillä. Lisäksi korostettiin, että lasten, nuorten ja aikuisten palvelut tulisi säilyttää erillisinä, mutta yhteistyön tulisi olla tiivistä.
- Perustason palveluiden vahvistaminen ja matalan kynnyksen vastaanottojen lisääminen olivat myös keskeisiä teemoja. Kommentoijat olivat huolissaan siitä, että erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhdistäminen voisi heikentää erityisosaamista ja johtaa hoidon viivästymiseen. Moniammatillisten tiimien ja yhteisten prosessien kehittäminen on nähty tärkeänä, jotta asiakas saa tarvitsemansa hoidon oikea-aikaisesti.
- Lisäksi esitettiin, että esihenkilöiden tulisi olla substanssiosaajia, jotta he pystyvät johtamaan tiimejä tehokkaasti. Yhteisrakenteen ja selkeiden hoitopolkujen luominen nähtiin tärkeänä, jotta eri toimijat voivat tehdä yhteistyötä ilman turhia esteitä. Yhteistyön ja tiedonkulun parantaminen eri tasojen välillä on myös nostettu esiin, jotta asiakkaat saavat sujuvaa ja jatkuvaa hoitoa.

Mitä lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen toimeenpanovaiheessa tulisi huomioida?

"Lasten ja nuorten palvelurakenne nykyisellä, kolmella portaalla on merkittävästi edistyneempi malli vanhaan nähden. "

"Tiedotus kaikille, kansalaisille ja henkilöstölle, selkeästi mikä muuttuu ja miten, milloin. Yhteydenotot selkeäksi ja helpoksi."

- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksessa on tärkeää kiinnittää huomiota palveluiden saatavuuteen ja pääsyn helpottamiseen. Palveluiden tulee olla matalalla kynnyksellä ja helposti saavutettavissa, ja potilaiden näkökulma on huomioitava.
- Ennaltaehkäisy, varhainen tuki, riittävät resurssit ja jalkautuva työ ovat keskeisiä tavoitteita ja perheiden osallistaminen on tärkeää. Moniammatillinen yhteistyö ja verkostotyö ovat merkityksellisiä ja työntekijöiden kuuleminen on välttämätöntä.
- Muutosten toteuttamisessa tulee olla hallittua ja maltillista, jotta uudistukset voidaan ottaa käyttöön tehokkaasti. Yhteistyön rakentuminen vie aikaa ja edellyttää luottamusta eri toimijoiden välillä. Palveluiden välisten siirtymien tulee olla jouhevia ilman katkoksia ja henkilöstön asiantuntemus on otettava huomioon suunnittelussa.

Aikuisten palvelut

Mitä ajattelet perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon hallinnollisesta yhdistymisestä?

"Parhaillaan tosi hyvä juttu ja pahimmillaan sekoittaa vielä kaiken. Niin kuin on sanottu, on tärkeää olla selkeää mitä missäkin paikassa henkilöstön osaamiselta vaaditaan, kaikkien ei toinna tehdä kaikkea.."

- Keskustelussa on noussut esiin monia näkökulmia mielenterveys- ja päihdepalveluiden hallinnollisesta yhdistymisestä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä. Monet kommentoijat pitivät yhdistymistä järkevänä, sillä se voisi vähentää asiakkaiden hoidon siirtelyä eri tasojen välillä ja parantaa palveluiden sujuvuutta. Yhdistymisen on kuitenkin nähty myös tuovan mukanaan riskejä, kuten hallinnollisen rakenteen monimutkaistumisen ja päätöksenteon etääntymisen työntekijöistä.
- Huolenaiheena on, että yhdistyminen saattaa johtaa hoidon porrastuksen häviämiseen ja eriarvoisuuteen palveluiden saatavuudessa. On tärkeää, että erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välinen yhteistyö toimii sujuvasti ja että asiakaslähtöisyys säilyy. Kommentoijat korostavat myös, että työntekijöiden osaaminen ja hyvinvointi tulee huomioida muutoksessa, ja että heillä tulisi olla mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon.
- Yhdistymisen mahdollisuutena nähdään myös resurssien tehokkaampi kohdentaminen ja hallinnollisten kulujen vähentäminen. Kuitenkin on tärkeää, että yhdistyminen ei johda hoidon heikentymiseen tai keskittymiseen vain erikoissairaanhoidon. Yhteistyön ja dialogin merkitys eri ammattiryhmien välillä korostuu, jotta voidaan varmistaa, että kaikki asiakasryhmät saavat tarvitsemansa hoidon.

Vastaavatko suunnitellut liikkuvat palvelut mielestäsi potilaiden tarpeisiin?

"Liikkuvissa palveluissa pitää olla oikeasti mielenterveystyöhön syventyneet työntekijät. Ei voi laittaa ensihoidon tai nykyisten kotiin vietävien palveluiden harteille."

"Ainakin injektiot liikkuvana palveluna alkaisi vastaamaan psykiatristen potilaiden tarpeisiin."

- Useat kommentoijat korostavat kotiin vietävien palveluiden tärkeyttä potilaiden hyvinvoinnin ja hoitoon sitoutumisen kannalta. Koti on luonnollinen ympäristö, jossa potilaat voivat saada apua, mikä voi vähentää erikoissairaanhoidon tarvetta. Liikkuvat palvelut voivat parantaa hoitoon pääsyä, mutta niiden toteutuksessa on huomioitava riittävät resurssit, osaaminen ja työturvallisuus.
- Monet kommentit viittasivat siihen, että jalkautuvat palvelut voivat tarjota kokonaisvaltaisemman kuvan potilaiden tilanteesta verrattuna vastaanottokäynteihin. Liikkuvat palvelut eivät kuitenkaan voi korvata kaikkia peruspalveluja, ja niiden toimivuus vaihtelee eri alueilla. Erityisesti haja-asutusalueilla palveluiden saatavuus ja matkat voivat olla haasteellisia.
- Keskustelussa korostui myös tarve tarkentaa, millaisia palveluja kotiin vietäisiin ja miten potilaiden turvallisuus varmistettaisiin. Jotkut kommentoijat olivat huolissaan siitä, että liikkuvat palvelut eivät voi toimia ilman riittävää koulutusta ja resursseja.

Millaisia vaikutuksia arvioit päihdepalveluiden muutoksella olevan?

"Hoitoon pääsystä voisi ajatella tapahtuvan ajantasaisemmin, oikea- aikaisemmin, jolloin potilaalla itsellä on siihen myös motivaatio ja voimavaraja."

"Uhkakuvana on päihdeosaamisen häviäminen ja siirtyminen työntekijöille, joilla tarvittavaa kokemusta ja osaamista ei ole."

"Mielenterveys- ja päihdeongelmien samanaikainen hoito on nykypäivää ja tarpeen tehokkaan hoidon ja kuntoutuksen varmistamiseksi."

- Päihdepalveluiden muutoksilla arvioidaan olevan monia vaikutuksia. Palveluihin pääsyn helpottaminen ja hoitopolkujen selkeyttäminen voivat parantaa palveluiden vaikuttavuutta. Hoitoon pääsyn odotetaan paranevan ja tasapuolistuvan, mikäli hyvinvointialue järjestää hoidon kokonaisvaltaisesti.
- Ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen on tärkeää, jotta kuormitus korjaavissa palveluissa vähenee pitkällä aikavälillä. Muutokset voivat parantaa hoidon laatua ja asiakaslähtöisyyttä, kunhan resursseja lisätään eikä niitä siirretä muualle. Koulutuksen ja osaamisen vahvistaminen on keskeistä, jotta muutos onnistuu. Nuorten päihdepalveluiden sekä päihdekuntoutuksen kehittäminen ja toteuttaminen on oleellista kokonaisuuden osalta.
- Huoli osaamisvajeesta ja riittämättömistä resursseista on kuitenkin läsnä, ja on tärkeää, että työntekijöitä kuullaan suunnittelussa. Riskeiksi tunnistetaan lisäksi mahdolliset katkokset palveluissa ja osaamisen häviäminen. Yhteistyö eri palveluiden välillä ja asiakaslähtöinen lähestymistapa ovat avainasemassa muutoksen onnistumisessa.

Mitä aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen toimeenpanovaiheessa tulisi huomioida?

"Koulutukset kaikille terveydenhuollon ammattilaiselle ajan tasalle, niin että asiantuntijuus on taattua laatua missä tahansa yksikössä ja että työntekijät joustavasti muokkautuvat uusiin toimintoihin ja tarvittavista vanhoista käytänteistä pois"

"Lähiesihenkilöiden kuorma on suuri. Heidän tulisi uuden tiedon suhteen olla aina paremmin tietoisia kuin henkilökunta."

"Perheiden huomioinen ja yhteistyö, jos perheessä puoliso ja/tai lapsia"

- Muutoksen tulee edistää hyvinvointia ja ennaltaehkäistä mahdollisia epäkohtia. Avoin tiedottaminen ja henkilöstön kuuleminen ovat olennaisia, jotta muutokset toteutetaan sujuvasti ja ilman turhaa kuormitusta.
- Asiakkaiden ja työntekijöiden osallistaminen kehittämistyöhön ja palautteen kerääminen on keskeistä. On tärkeää hyödyntää jo olemassa olevia hyviä toimintamalleja ja varmistaa, että henkilöstö, jolla on kentän tuntemus, on mukana kehittämisessä.
- Moniammatillisuuden säilyttäminen ja yhteistyö eri palveluiden välillä ovat myös tärkeitä. Lisäksi on huomioitava perheiden tarpeet ja tarjottava matalan kynnyksen palveluita. Osaavan ja riittävän henkilöstöresurssin muodostaminen laajentuvien päihdepalveluiden osalta nähtiin tärkeänä.
- Resurssien riittävyys ja henkilöstön osaamisen turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä, jotta palvelut voivat toimia tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti. Lisäksi palveluverkon tulee olla kattava, että lähipalvelut toteutuvat asiakasta lähellä.

Lopuksi voit vielä jättää omat kehittämis ehdotuksesi ja yleistä palautetta.

"Suunnitellaan ja tehdään tätä yhdessä. Hyvin suunniteltu, puoliksi tehty! "

"Uudistuksen kokonaisuus on valtava. Olette tehneet hyvää työtä sitä kootessa."

"Laaditaan hyvä hankesuunnitelma prosessien etenemisestä selkeine tavoitteineen. Työrukkasia, joissa oikeat ihmiset mukana. Paljon positiivista mieltä ja uskoa siihen, että hyvä tästä tulee."

- Keskustelussa on noussut esiin useita kehittämis ehdotuksia ja palautteita mielenterveys- ja päihdepalveluista. Uudistusten tiedottamisen ajantasaisuus ja konkreettisuus ovat tärkeitä. Uudistamis ehdotus kaipaa konkretiaa ja käytännönläheistä kuvausta tapahtuvista muutoksista työntekijöille ja asiakkaille toimeenpanovaiheessa. Jatkossa ikääntyneiden tarve ja palvelut on huomioitava tarkemmin.
- Monet kommentoijat ovat korostaneet henkilöstön riittävyyden ja erityisosaamisen merkitystä, sekä toivoneet, että uudistuksissa huomioitaisiin perheiden ja verkostojen tuki. Ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen tukeen panostaminen on nähty tärkeänä, samoin kuin psykologien ja sosiaalityöntekijöiden rooli palveluissa.
- Kehittämis ehdotuksissa on esitetty, että palveluketjujen toimivuutta tulisi tarkastella käytännön prosessien kautta, ja että moniammatillista yhteistyötä tulisi vahvistaa. Erityisesti lasten ja nuorten palveluissa on toivottu selkeyttä ja keskittämistä, jotta hoito olisi tehokasta ja saavutettavaa.
- Lisäksi on nostettu esiin huoli siitä, että kiireiset aikarajat voivat johtaa huonoon palvelun laatuun, ja että työntekijöiden kuunteleminen ja heidän asiantuntemuksensa hyödyntäminen on välttämätöntä. Yhteistyön lisääminen eri ammattiryhmien välillä on nähty tärkeänä, jotta palvelut toimisivat kokonaisuutena paremmin.
- Keskustelussa on myös korostettu, että digitaaliset palvelut voivat tuoda kustannussäästöjä, mutta niiden käyttöön liittyy haasteita, kuten sosiaalisten kontaktien väheneminen. Yhteistyötyönohjauksen ja säännöllisten koulutusten merkitys on myös mainittu, jotta työntekijät voivat kehittää osaamistaan ja parantaa työhyvinvointiaan.

Pohjois-Savon
hyvinvointialue